

Briselē, 28.5.2020.
COM(2020) 447 final

2018/0206 (COD)

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1 PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Komisija 2018. gada 30. maijā pieņēma priekšlikumu regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+)¹. Kopš tā laika Eiropas ekonomiku skāris dziļš un nepieredzēts, ārējs, simetrisks satricinājums, ko izraisīja Covid-19 pandēmija un kas radījis nopietnu spiedienu ekonomikā, darba tirgum, sociālajām un veselības aizsardzības sistēmām dalībvalstīs. Saskaroties ar šo nopietno izaicinājumu, Savienībai būtu attiecīgi jāīsteno, lai atgūtos no satricinājuma, ko Covid-19 pandēmija izraisīja veselības nozarē, kā arī sociālajā un ekonomiskajā jomā.

2020. gada 27. maijā Komisija pieņēma pārskatītu priekšlikumu regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam². Minētajā priekšlikumā ir atspoguļota Eiropas reakcija uz sociālo un ekonomisko ietekmi, ko izraisīja Covid-19 pandēmija.

Vidējā termiņā un ilgtermiņā Covid-19 pandēmija gan tieši gan netieši arī turpmāk būtiski negatīvi ietekmēs visas dalībvalstis, palielinot sociālo nevienlīdzību, nabadzību un jauniešu bezdarbu. Tāpēc Komisija uzskata, ka tās sagatavotais priekšlikums par Eiropas Sociālo fondu Plus ir jāgroza, lai to pielāgotu jaunajam Atveseļošanas tiesību aktu kopumam, kas tādējādi dotu iespēju veikt stratēģiskas investīcijas nodarbinātības un sociālajā politikā un sistēmās.

Lai šīs investīcijas kļūtu par iekļaujošām un ilgtspējīgām atjaunota izaugsmes modeļa iezīmēm un saskaņā ar Savienības apņemšanos īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu, ESF+ regulas grozījumi, ņemot vērā Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas politiskās pamatnostādnes, ir vērsti uz šādiem aspektiem:

- tematiskās koncentrācijas prasību pastiprināšana attiecībā uz jauniešu nodarbinātību. Kā liecina agrāk piedzīvotās recesijas, jauniešu nodarbinātība jutīgāk reaģē uz uzņēmējdarbības ciklu nekā pieaugušo nodarbinātība, un Covid-19 pandēmijas izraisītās ekonomikas lejupslīdes dēļ jauniešu bezdarbs un *NEET* (jauniešu, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu) līmenis, visticamāk, atkal dramatiski palielināsies. Lai arī turpmāk atbalstītu iekļaujošu ekonomikas atveseļošanu un pārkārtošanos no skolas uz darbu mainīgajā darba vidē un lai nodrošinātu, ka jaunieši maksimāli izmanto iespējas, ko tiem piedāvā digitālā, noturīgā un zaļā pārkārtošanās, dalībvalstīm, kurās to 15 līdz 29 gadu veco jauniešu skaits, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, pārsniedz vidējo rādītāju Savienībā, vismaz 15 % no finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu, būtu jāieplāno mērķtiecīgām darbībām un strukturālām reformām, ar kurām paredzēts atbalstīt jauniešus (palielinājums no 10 %);
- bērnu nabadzības problēmas risināšana. Atveseļošanas kontekstā turpmākajos gados vairāk būs jāpievēršas bērnu nabadzības novēršanai, lai nodrošinātu, ka neviena bērns netiek atstumts pēc Covid-19 krīzes beigām. Tiek ierosināts iekļaut apsvērumu un pantu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm vismaz 5 % no finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu, būtu jāpiešķir bērnu nabadzības problēmas risināšanai;
- zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšana atbilstoši Eiropas Industriālajai stratēģijai³, saskaņā ar kuru būs jāapgūst jaunas prasmes jauna tipa darbvietām. “Jaunajā

¹ COM(2018) 382.

² COM(2020) 443.

³ COM(2020) 102.

ierastajā kārtībā” pēc Covid-19 pandēmijas beigām būs vajadzīgas dažādas prasmes, un Eiropas industriālajās ekosistēmās radīsies jauni ekonomikas un uzņēmējdarbības modeļi, arī jaunas vietējās vērtības ķēdes, kuras būtu jāatbalsta no Eiropas Sociālā fonda.

Covid-19 pandēmijai bija nesamērīga sociālekonomiskā ietekme uz sievietēm. Tāpēc dalībvalstīm būtu pienācīgi jāraugās, lai, plānojot darbības, tiktu stingri ievērots horizontālais dzimumu līdztiesības princips, kā noteikts ESF+ regulas 6. pantā.

Komisija arī ierosina izveidot daudz spēcīgāku Veselības programmu⁴, kurai pēc apjoma un darbības jomas vajadzētu būt atsevišķai programmai. Tāpēc Veselības programma vairs nav Eiropas Sociālā fonda Plus daļa. Tādējādi priekšlikums regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus ir jāgroza, tajā svītrojot visas atsauces uz Veselības sadaļu. Tomēr, ņemot vērā vajadzību abas programmas cieši koordinēt, grozītajā ESF+ regulas priekšlikumā ir iekļauti noteikumi, ar ko aicina nodrošināt ESF+ un jaunās ES Veselības programmas darbību sinerģiju un papildināmību.

Lai gūtu atziņas no pašreizējās krīzes, kohēzijas politikas tiesiskajā regulējumā obligāti jāparedz mehānismi, kurus var ātri iedarbināt, ja nākamajā desmitgadē atkal rodas ārkārtēji apstākļi. Tāpēc, reaģējot uz ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem, tiek ierosināti pagaidu pasākumi ESF+ izmantošanai ar mērķi nodrošināt, ka ierobežotos un īpašos apstākļos var noteikt atkāpes no konkrētiem noteikumiem, lai atvieglotu reaģēšanu uz šādiem apstākļiem.

Tie var būt iespēja paplašināt ESF+ darbības jomu, piemēram, paredzot atbalstu saīsināta darba laika shēmām, tās nekombinējot ar aktīviem pasākumiem, nodrošinot veselības aprūpes pieejamību, arī tām personām, kuras patlaban neietilpst sociāli un ekonomiski neaizsargāto personu kategorijā, un vajadzības gadījumā kā pagaidu pasākumu paredzot iespēju atvieglot tematiskās koncentrācijas prasības, lai efektīvi reaģētu uz šādiem ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums atbilst spēkā esošajiem politikas noteikumiem šajā politikas jomā un paredz mērķtiecīgi grozīt Komisijas priekšlikumu regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus (COM(2018) 382), lai ESF+ varētu sniegt efektīvāku ieguldījumu ekonomikas atveseļošanā pēc tam, kad Covid-19 pandēmija ir būtiski ietekmējusi ekonomisko un sociālo situāciju dalībvalstīs. ESF+ mērķis ir panākt augstu nodarbinātības līmeni, taisnīgu sociālo aizsardzību un prasmīgu un noturīgu darbaspēku, kas atbilst darba tirgus vajadzībām, ir sagatavots darba pasaulei nākotnē saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pilnā izklāstītajiem principiem un tādējādi sekmē Eiropas zaļā kursa un jaunās Industriālās stratēģijas īstenošanu.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Ar šo priekšlikumu tiek mērķtiecīgi grozīts priekšlikums regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus (COM(2018) 382), un šis priekšlikums atbilst pārējiem Savienības politikas virzieniem. Konkrētāk, tas ir saskanīgs ar grozījumiem priekšlikumā Kopīgo noteikumu regulai⁵ un priekšlikumā regulai par Eiropas Reģionālās attīstības fondu⁶ [un jo īpaši sekmē papildināmību un sinerģiju ar jauno Veselības programmu⁷.] Tas ir saskanīgs arī ar Komisijas ierosinātajiem grozījumiem priekšlikumā Kopīgo noteikumu regulai⁸ 2014.–2020. gada

⁴ COM(2020) 405.

⁵ COM(2020) 450.

⁶ COM(2020) 452.

⁷ COM(2020) 405.

⁸ COM(2020) 451.

plānošanas periodā, lai sekmētu atgūšanos no Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes un sagatavotos ekonomikas atveseļošanai.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Lai risinātu pašreizējās specifiskās problēmas, Komisijas priekšlikumu regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus (COM(2018) 382) ierosina grozīt.

Šajā priekšlikumā aptverto pasākumu tiesiskais regulējums ir izklāstīts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) IX sadaļā “Nodarbinātība” un X sadaļā “Sociālā politika”, bet jo īpaši tā 46., 149., 153., 162. līdz 166., 174., 175. un 349. pantā.

Eiropas Sociālo fondu Plus veido divas sadaļas. Pirmā – dalītā pārvaldībā īstenotā – sadaļa attiecas uz agrāko Eiropas Sociālo fondu, kas izveidots, pamatojoties uz LESD 162. un 164. punktu, un minimālo materiālo palīdzību vistrūcīgākajām personām, ievērojot LESD 175. panta trešo daļu. Otrā – tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotā – sadaļa attiecas uz darbībām, kas sekmē nodarbinātību un sociālo inovāciju, pamatojoties uz LESD 46. panta d) punktu, 149. pantu un 153. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

Atsauce uz 349. pantu tika pievienota nolūkā aptvert tālāko reģionu īpatnības pirmās sadaļas mērķiem.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Grozītais priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam. Šis priekšlikums ievieš reaģēšanas uz krīzi mehānismu, kas īstenojams dalītajā pārvaldībā un ar kuru Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras, kas nodrošina, ka ārkārtas apstākļos tā var noteikt pagaidu atkāpes, lai reaģētu uz šādiem notikumiem. Īstenošanas pilnvaru piešķiršana ļaus Komisijai rīkoties nekavējoties, un nebūs jāgroza primārie tiesību akti.

• Proporcionalitāte

Priekšlikums ir mērķtiecīgi mainīts, nepārsniedzot to, kas vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi to pielāgot Komisijas grozītajam priekšlikumam par daudzgadu finanšu shēmu.

Ierosinātais pilnvarojums ļauj Komisijai veikt ierobežotu tūlītēju pasākumu kopumu turpmākas krīzes gadījumā uz ierobežotu laiku Padomes un Eiropas Parlamenta kontrolē, kuri pret ierosinātajiem grozījumiem var iebilst. Tāpēc tas atbilst proporcionalitātes principam.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: Komisijas regulas priekšlikuma grozījums.

Komisija ir izpētījusi tiesiskā regulējuma sniegtās manevrēšanas iespējas un uzskata, ka priekšlikums regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus (COM(2018) 382) ir jāgroza, lai no tā svītrotu Veselības programmu un ieviestu pilnvaras, kas izmantojamas turpmākas krīzes gadījumā.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Situācijas ārkārtējās steidzamības dēļ nenotika apspriešanās ar ārējām ieinteresētajām personām. Tomēr priekšlikums ir sagatavots pēc pēdējo nedēļu laikā notikušajām plašajām apspriedēm ar dalībvalstīm un Eiropas Parlamentu par Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes ekonomiskajām sekām.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Lai sagatavotu 2018. gada 30. maija regulas priekšlikumu COM(2018) 382, tika veikts ietekmes novērtējums. Atsevišķs ietekmes novērtējums par šo ierobežoto un mērķorientēto izmaiņu ietekmi nav vajadzīgs.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Budžeta apropriācijas, kas saistītas ar Veselības sadaļu, ir svītrotas.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pasākumu īstenošanu uzraudzīs un par to ziņos saskaņā ar ziņošanas mehānismiem, kas noteikti 2018. gada 29. maija regulas priekšlikumā COM(2018) 375 un 2018. gada 30. maija regulas priekšlikumā COM(2018) 382.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

2018. gada 30. maija priekšlikumu regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus ierosina grozīt šādi:

- grozīt juridisko pamatu, svītrojot ar LESD 168. pantu saistīto Veselības sadaļu,
- grozīt 5., 14., 15., 16. un 23. apsvērumu saistībā ar ekonomikas atveseļošanu,
- iekļaut jaunu 22.a apsvērumu saistībā ar bērnu nabadzības problēmas risināšanu,
- grozīt 9., 10., 11., 12., 21., 35. līdz 45., 47. un 51. apsvērumu, svītrojot tajos Veselības sadaļu,
- iekļaut jaunu 20.a apsvērumu par sinerģiju ar jauno Veselības programmu,
- grozīt 2. panta 1. punkta 2. un 9. apakšpunktu, 3. panta otro daļu un trešās daļas b) punktu, 4. panta 1. punkta pirmo teikumu un 3. punktu, 5. panta 1., 3., 4. un 5. punktu, 6. panta 1. punktu, 7. panta 1. punkta otro daļu, 26. līdz 29. pantu, 30. panta nosaukumu un tā 1. punkta pirmo teikumu un 2. punktu, 31. panta 1., 2., 4. un

5. punktu, 32. pantu, 33. panta 1. un 3. punktu, 37. panta 2. punktu, 38. panta 2., 3. un 6. punktu, 42. panta virsrakstu un tā 1. un 2. punktu, tajos svītrot Veselības sadaļu,
- grozīt 2. panta 1. punkta 10. apakšpunktu, lai nodrošinātu saskanību ar visiem Savienības instrumentiem,
 - grozīt 5. panta 2. punktu, jo ir samazināts dalītā pārvaldībā īstenotais ESF+ budžets,
 - grozīt 7. pantu, iekļaujot tajā jaunu 3.a punktu saistībā ar tematiskās koncentrācijas prasību, lai atbalstītu nabadzībā dzīvojošus bērnus, un grozīt 5. punktu saistībā ar lielākas tematiskās koncentrācijas prasību jauniešu nodarbinātībai,
 - iekļaut jaunu 54. apsvērumu un jaunu 37.a pantu par pagaidu pasākumiem ESF+ izmantošanai, reaģējot uz ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem,
 - III pielikumu “Rādītāji par Veselības sadaļu” svītrot.

Ir atjaunināts arī tiesību akta finanšu pārskats.

Grozīts priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+)**

Komisijas priekšlikumu COM(2018) 382 groza šādi:

- (1) regulas priekšlikuma juridisko pamatu groza šādi:

“ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 46. panta d) punktu, 149. pantu, 153. panta 2. punkta a) apakšpunktu, 164. pantu, 175. panta trešo daļu un 349. pantu,”;

- (2) regulas priekšlikuma 5. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“5) Pašreizējās jaunākās norises ir saasinājušas strukturālās problēmas, ko izraisījuši ekonomikas globalizācija, migrācijas plūsmu pārvaldība un arvien pieaugošie drošības draudi, pārkārtošanās uz tīru enerģiju, tehnoloģiju attīstība un strauji novecojošs darbaspēks, kā arī arvien lielāks prasmju un darbaspēka trūkums atsevišķās nozarēs un reģionos, jo īpaši MVU. Zaļā un digitālā pārkārtošanās un Eiropas industriālo ekosistēmu pārveide radīs daudz jaunu iespēju, ja to papildinās pareizais prasmju, nodarbinātības politikas un sociālās politikas un darbību kopums. Ņemot vērā mainīgo situāciju darba tirgū, Savienībai vajadzētu būt gatavai pašreizējām un turpmākām problēmām, investējot attiecīgās prasmēs, veicinot iekļaujošāku izaugsmi un uzlabojot nodarbinātības politiku un sociālo politiku, vienlaikus ņemot vērā arī tautsaimniecības un rūpniecības ilgtspēju, darbaspēka mobilitāti, un tiecoties uz dzimumlīdzsvarotu darba tirgu.”;

- (3) regulas priekšlikuma 9. un 10. apsvērumu aizstāj ar šādiem:

“9) Lai racionalizētu un vienkāršotu finansēšanas situāciju un radītu papildu sinerģijas iespējas, izmantojot integrētas pieejas finansēšanai, darbības, kas tika atbalstītas no Eiropas atbalsta fonda vistrucīgākajām personām un no Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas, būtu jāintegrē vienā ESF+. Tāpēc Eiropas Sociālajam fondam Plus būtu jāietver divas sadaļas: dalīti pārvaldītā ESF+ sadaļa un tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotā Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa. Tam vajadzētu palīdzēt samazināt administratīvo slogu, kas saistīts ar dažādu fondu pārvaldīšanu, jo īpaši dalībvalstīs, vienlaikus saglabājot vienkāršākus noteikumus tādām vienkāršākām darbībām kā pārtikas izdalīšana un/vai minimālās materiālās palīdzības sniegšana.

10) Ņemot vērā plašāko ESF+ darbības jomu, ir lietderīgi paredzēt, ka darbībām, kas jāveic Savienības līmenī, minētā fonda mērķi – uzlabot darba tirgu efektivitāti, veicināt piekļuvi kvalitatīvai nodarbinātībai, uzlabot kvalitatīvas izglītības un apmācības pieejamību, sekmēt sociālo iekļautību un veselības aprūpes pieejamību neaizsargātām personām un mazināt nabadzību – Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā tiek īstenoti ne vien pēc dalītās pārvaldības principa, bet arī pēc tiešās un netiešās pārvaldības principa.”;

- (4) regulas priekšlikuma 11. apsvērumu svītros;
- (5) regulas priekšlikuma 12. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“12) Ar šo regulu paredz finansējuma Eiropas Sociālajam fondam Plus. Daļa no šā finansējuma būtu jāizmanto darbībām, kuras Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā jāīsteno tiešā un netiešā pārvaldībā.”;

- (6) regulas priekšlikuma 14. līdz 16. apsvērumu aizstāj ar šādiem:

“14) ESF+ būtu jānodrošina atbalsts, ar kuru paredzēts uzlabot izglītības un apmācības sistēmu kvalitāti, efektivitāti un darba tirgus nozīmes palielināšanu, tostarp popularizējot digitālo mācīšanos un mācībspēku profesionālo attīstību, ar mērķi veicināt galveno kompetenču, īpaši tādu ilgtspējīgai attīstībai nepieciešamo pamatprasmju apguvi kā veselībratība, medijpratība, digitālās prasmes un kompetences, kuras nepieciešamas ikviena cilvēka personiskajai izaugsmei un attīstībai, nodarbinātībai, sociālajai iekļautībai un aktīvam pilsoniskumam.

ESF+ vajadzētu veicināt progresu izglītībā un apmācībā un pāreju uz darba dzīvi, atbalstīt mūžizglītību un piemērotību darba tirgum, veicināt konkurētspēju, tostarp ar absolventu gaitu apzināšanu, un sociālo un ekonomisko inovāciju, atbalstot mērogojamas un ilgtspējīgas iniciatīvas šajās jomās, kas būtu pielāgotas dažādām mērķgrupām, piemēram, personām ar invaliditāti. To varētu panākt, izmantojot mācīšanos tiešsaistē, darbavietā, stažēšanos un mācekļību⁹, profesionālo orientāciju mūža garumā un prasmju prognozēšanu, cieši sadarbojoties ar nozares pārstāvjiem, izmantojot jaunākos mācību materiālus un mācību nodrošināšanas metodes, prognozēšanu un absolventu gaitu apzināšanu, pedagogu apmācīšanu, mācīšanās rezultātu validēšanu, kvalifikāciju atzīšanu un industrijās bāzētu sertifikāciju.

15) No ESF+ sniegtais atbalsts būtu jāizmanto, lai visiem, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, veicinātu vienādu piekļuvi kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un apmācībai, kurā nepastāv nošķiršana, – no pirmsskolas izglītības un aprūpes un vēlāk vispārējās un profesionālās izglītības un apmācības, galvenokārt izmantojot mācekļību, līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un apmācībai. ESF+ būtu jāsniedz mērķtiecīgs atbalsts izglītojamajiem, kam tas ir nepieciešams, un jāsamazina attiecībā uz pieejamo izglītību pastāvošā nevienlīdzība, tostarp digitālā plaša, jānovērš priekšlaicīga mācību pārtraukšana, jāveicina iespējas pāriet no vienas izglītības un apmācības jomas uz citu, jāstiprina saikne ar neformālo un ikdienējo mācīšanos un jāatvieglo mācību mobilitāte visiem. Šajā sakarā būtu jāatbalsta sinerģija ar programmu “Erasmus” jo īpaši nolūkā sekmēt nelabvēlīgā situācijā esošu izglītojamo dalību mācību mobilitātē.

16) ESF+ būtu jāveicina, lai visiem būtu elastīgas iespējas pilnveidot prasmes un apgūt dažādas jaunas prasmes, īpaši digitālās prasmes un svarīgākajām pamattehnoloģijām un zaļajai ekonomikai nepieciešamās prasmes, kā arī ar industriālajām ekosistēmām saistītās prasmes atbilstoši Eiropas industriālajai stratēģijai¹⁰. Saskaņā ar Prasmju programmu Eiropai un Ieteikumu par prasmju pilnveides ceļiem¹¹ ESF+ būtu jāatbalsta elastīgi risinājumi, tostarp īstermiņā pieejama

⁹ Kā definēts Padomes ieteikumā (2018. gada 15. marts) par Eiropas satvaru kvalitatīvai un rezultatīvai mācekļībai.

¹⁰ COM(2020) 102.

¹¹ Padomes ieteikums (2016. gada 19. decembris) “Prasmju pilnveides ceļi – jaunas iespējas pieaugušajiem”.

mērķtiecīga moduļveida apmācība, kas rezultējas akreditācijā, ar mērķi nodrošināt cilvēkiem prasmes, kas pielāgotas darba tirgus un industriālo ekosistēmu vajadzībām, zaļās un digitālās pārkārtošanās jomai, inovācijai un sociālajām un ekonomiskajām pārmaiņām, atvieglojot pārkvalificēšanos, prasmju pilnveidi un nodarbināmību, karjeras maiņu, ģeogrāfisko un nozaru mobilitāti un jo īpaši atbalstot mazprasmīgus un/vai mazkvalificētus pieaugušos. ESF+ būtu arī jāatvieglo integrēta prasmju atbalsta sniegšana personām neatkarīgi no tā, vai tās ir nodarbinātie, bezdarbnieki vai pašnodarbinātie, izmantojot tādus instrumentus kā individuālie mācību konti.”;

- (7) regulas priekšlikumā iekļauj šādu 20.a apsvērumu:

“20.a) Ņemot vērā veselības aprūpes pieejamības nozīmīgumu, ESF+ būtu jānodrošina sinerģija un papildināmība ar Veselības programmu, un ESF+ darbības jomā būtu jāiekļauj veselības aprūpes pieejamība cilvēkiem neaizsargātās situācijās.”;

- (8) regulas priekšlikuma 21. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“21) ESF+ būtu jāatbalsta politikas un sistēmas reformas tādās jomās kā nodarbinātība, sociālā iekļautība, veselības aprūpes pieejamība neaizsargātām personām, ilgtermiņa aprūpe un izglītība un apmācība. Lai stiprinātu saskaņotību ar Eiropas pusgadu, dalībvalstīm būtu jāpiešķir tāda attiecīgā summa no dalīti pārvaldītās ESF+ sadaļas finanšu līdzekļiem, lai varētu īstenot attiecīgos konkrētām valstīm adresētos ieteikumus par strukturālām problēmām, kuras ieteicams risināt, izmantojot daudzgadu investīcijas, kas ietilpst ESF+ darbības jomā. Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina saskaņotība, koordinācija un papildināmība starp dalīti pārvaldīto ESF+ sadaļu, [Atveseļošanas un noturības instrumentu un Tehniskā atbalsta instrumentu]. Konkrēti, Komisijai un dalībvalstīm visos procesa posmos būtu jānodrošina efektīva koordinācija, lai saglabātu konsekveni, saskaņotību, papildināmību un sinerģiju starp finansējuma avotiem, tostarp ar to saistīto tehnisko palīdzību.”;

- (9) regulas priekšlikumā iekļauj šādu 22.a apsvērumu:

“22.a) Lai risinātu jautājumu par pastāvīgi augsto bērnu nabadzības līmeni Savienībā un saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra 11. principu, kurā noteikts, ka bērniem ir tiesības būt pasargātiem no nabadzības un ka bērniem no nelabvēlīgas vides ir tiesības uz īpašiem pasākumiem, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, būtu jācenšas panākt, lai dalībvalstis vismaz 5 % no finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu, piešķirtu darbībām, kas vērstas uz bērnu nabadzības novēršanu, saskaņā ar ESF+ konkrētajiem mērķiem, kas ļauj plānot resursus darbībām, kuru mērķis ir tieši atbalstīt bērnu pienācīgu agrīnu aprūpi, izglītošanu, veselības aprūpi, kā arī nodrošināt pienācīgu mājokli un pienācīgu uzturu.”;

- (10) regulas priekšlikuma 23. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“23) Lai veicinātu iekļaujošu ekonomikas atveseļošanu pēc smagas krīzes un mainīgā darba vidē atbalstītu jauniešu nodarbinātību, ņemot vērā pastāvīgi augsto jauniešu bezdarba un ekonomiskās neaktivitātes līmeni vairākās dalībvalstīs un reģionos, dalībvalstīm jāturpina ieguldīt pietiekamus ESF+ finanšu līdzekļus tādos pasākumos, kuru mērķis ir atbalstīt jauniešu nodarbinātību un prasmes, tostarp īstenojot Garantijas jauniešiem shēmas. Pamatojoties uz darbībām, ko 2014.—2020. gada plānošanas periodā atbalsta Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva un kas paredzētas atsevišķām personām, un ņemot vērā gūtās atziņas, dalībvalstīm arī turpmāk būtu jāveicina nodarbinātības un izglītības reintegrācijas pasākumi un būtu jāiegulda līdzekļi agrīnas mācību pārtraukšanas novēršanā un informēšanā, attiecīgā gadījumā prioritāri

pievēršoties ilgstošajiem bezdarbniekiem, ekonomiski neaktīviem un nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem, tostarp darbam ar jaunatni. Turklāt dalībvalstīm būtu jāiegulda līdzekļi tādos pasākumos, kuru mērķis ir atvieglot pāreju no skolas uz darba dzīvi un sekmēt pienācīgu nodarbinātības dienestu spēju sniegt pielāgotu un holistisku atbalstu, kā arī piedāvāt mērķtiecīgāku atbalstu jauniešiem.

Prasmju uzlabošana un dažādu jaunu prasmju apgūšana palīdz jauniešiem izmantot iespējas, ko sniedz augošās nozares, un palīdz sagatavoties mainīgajam darba raksturam, vienlaikus arī izmantojot iespējas, ko sniedz digitālā un zaļā pārkārtošanās un Eiropas industriālo ekosistēmu pārveide.

Tāpēc dalībvalstīm, kurās to 15 līdz 29 gadus veco jauniešu skaits, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, saskaņā ar *Eurostat* datiem 2019. gadā pārsniedza Savienības vidējo rādītāju, šīm darbībām būtu jāpiešķir vismaz 15 % no ESF+ finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu.”;

(11) regulas priekšlikuma 35. līdz 45. apsvērumu svīturo;

(12) regulas priekšlikuma 47. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“47) Saskaņā ar [Padomes Lēmuma 2013/755/ES¹² 94.] pantu fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi pretendēt uz finansējumu saskaņā ar Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.”;

(13) regulas priekšlikuma 51. apsvērumu aizstāj ar šādu:

“51) Tā kā šīs regulas mērķi, proti, uzlabot darba tirgu efektivitāti un veicināt kvalitatīvu darbavietu pieejamību, uzlabot izglītības un apmācības pieejamību un kvalitāti, veicināt sociālo iekļautību un veselību un mazināt nabadzību, kā arī darbības, kas paredzētas Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā, nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī regula paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.”;

(14) regulas priekšlikumā iekļauj šādu 54. apsvērumu:

“54) Lai varētu ātri reaģēt uz ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem, kas minēti Stabilitātes un izaugsmes paktā un kas var rasties plānošanas periodā, būtu jāparedz pagaidu pasākumi, ar kuriem, reaģējot uz šādiem apstākļiem, tiktu atvieglota no ESF+ paredzētā atbalsta izmantošana. Turklāt īstenošanas pilnvaras attiecībā uz pagaidu pasākumiem fondu izmantošanai, reaģējot uz ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem, būtu jāpieņem bez komitejas procedūrām, jo Stabilitātes un izaugsmes paktā jau ir noteikta piemērošanas joma, un tā attiecas tikai uz šajā regulā izklāstītajiem pasākumiem.”;

(15) regulas priekšlikuma 2. panta 1. punktu groza šādi:

(a) 2. apakšpunktu aizstāj ar šādu:

¹² Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību (“Lēmums par aizjūras asociāciju”) (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

“2) “asociētā valsts” ir tāda trešā valsts, kura ar Savienību ir parakstījusi nolīgumu, kas tai dod tiesības piedalīties ESF+ Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā saskaņā ar 30. pantu;”;

(b) 9. apakšpunktu svīturo;

(c) 10. apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“10) “tiesību subjekts” ir jebkura fiziska persona vai jebkura juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts, kas nav juridiska persona, saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;”;

(16) regulas priekšlikuma 3. pantu groza šādi:

(a) otro daļu aizstāj ar šādu:

“ESF+ atbalsta, papildina un sniedz pievienoto vērtību dalībvalstu rīcībpolitikām, ar kurām paredzēts nodrošināt vienlīdzīgas iespējas, darba tirgus pieejamību, taisnīgus darba nosacījumus, sociālo aizsardzību un sociālo iekļautību.”;

(b) trešās daļas b) punktu aizstāj ar šādu:

“b) ar tiešo un netiešo pārvaldību – attiecībā uz to palīdzības daļu, kas atbilst 4. panta 1. punktā un 23. pantā (“Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa”) norādītajiem mērķiem.”;

(17) regulas priekšlikuma 4. pantu groza šādi:

(a) 1. punkta ievadteikumu aizstāj ar šādu:

“1. ESF+ atbalsta šādus konkrētos mērķus tādās politikas jomās kā nodarbinātība, izglītība un sociālā iekļautība un tādējādi veicina politikas mērķi “Sociālā Eiropa — Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošana”, kas izklāstīts [gaidāmās KNR] [4.] pantā.”;

(b) 3. punktu svīturo;

(18) regulas priekšlikuma 5. pantu groza šādi:

(a) 1. līdz 3. punktu aizstāj ar šādiem:

“1. Kopējais ESF+ īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam ir 97 332 282 000 EUR pašreizējās cenās.

2. Finansējums, kas atvēlēts ESF+ sadaļā, ievērojot dalītās pārvaldības principu, atbilstoši mērķim “Ieguldījums izaugsmei un nodarbinātībai” ir 96 571 282 000 EUR pašreizējās cenās, no tiem 200 000 000 EUR pašreizējās cenās piešķir starpvalstu sadarbībai, ar ko paredzēts atbalstīt inovatīvus risinājumus, kā minēts 23. panta i) punktā, un papildu finansējumu 400 000 000 EUR pašreizējās cenās piešķir tālākajiem reģioniem, kas norādīti LESD 349. pantā, un NUTS 2. līmeņa reģioniem, kuri atbilst 1994. gada Pievienošanās akta 6. protokola 2. pantā noteiktajiem kritērijiem.

3. Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam atvēlētais finansējums ir 761 000 000 EUR pašreizējās cenās.”;

(b) 4. punktu svītrot;

(c) 5. punktu groza šādi:

“5. Šā panta 3. punktā minēto summu drīkst izmantot arī tehniskai un administratīvai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.”;

(19) regulas priekšlikuma 6. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Visās programmās, ko īsteno ESF+ sadaļā, ievērojot dalītās pārvaldības principu, un darbībās, kas tiek atbalstītas Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā, tiek nodrošināta vīriešu un sieviešu līdztiesība visā šādu programmu un darbību sagatavošanas, īstenošanas, uzraudzības un izvērtēšanas laikā. Turklāt tās arī veicina vienlīdzīgas iespējas visiem un nepieļauj diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ visā šādu programmu un darbību sagatavošanas, īstenošanas, uzraudzības un izvērtēšanas laikā.”;

(20) regulas priekšlikuma 7. pantu groza šādi:

(a) 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Dalībvalstis un attiecīgā gadījumā Komisija gan plānošanas, gan īstenošanas posmā sekmē sinerģiju un nodrošina koordināciju, papildināmību un saskaņotību starp ESF+ un tādiem citiem Savienības fondiem, programmām un instrumentiem, kā, piemēram, programma “*Erasmus*”, Veselības programma, Patvēruma un migrācijas fonds, Atveseļošanas un noturības instruments un Tehniskā atbalsta instruments. Dalībvalstis un attiecīgā gadījumā Komisija optimāli izmanto koordinācijas mehānismus, lai nepieļautu darba dublēšanos, un nodrošina ciešu sadarbību starp tiem, kas atbildīgi par instrumentu īstenošanu, lai panāktu, ka atbalsta sniegšanas darbības ir saskaņotas un racionālas.”;

(b) iekļauj šādu 3.a punktu:

“3a. Dalībvalstis vismaz 5 % no ESF+ finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu, piešķir tādām mērķtiecīgām darbībām un strukturālām reformām, ar kurām paredzēts novērst bērnu nabadzību, ievērojot 4. panta 1. punkta v) un vii) līdz x) apakšpunktā norādītos konkrētos mērķus.”;

(c) 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Dalībvalstis, kurās to 15 līdz 29 gadu veco jauniešu skaits, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem *Eurostat* datiem 2019. gadā pārsniedza vidējo rādītāju Savienībā, laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam vismaz 15 % no ESF+ finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu, piešķir tādām mērķtiecīgām darbībām un strukturālām reformām, ar kurām paredzēts atbalstīt jauniešu nodarbinātību, profesionālo izglītību un apmācību, jo īpaši mācekļību, pāreju no skolas uz darba dzīvi, veidus, kas palīdz atgriezties izglītībā vai apmācībā, un otrās iespējas izglītību, jo īpaši Garantijas jauniešiem īstenošanas sakarā.

Vidējā termiņā pārskatot ESF+ programmas saskaņā ar [gaidāmās KNR] [14.] pantu, dalībvalstis, kurās to 15 līdz 29 gadu veco jauniešu skaits, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, 2024. gadā saskaņā ar *Eurostat* datiem pārsniedz vidējo rādītāju Savienībā, 2026. un 2027. gadā minētajām darbībām piešķir vismaz 15 % no ESF+ finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu.

Tālākie reģioni, kuri atbilst pirmās un otrās daļas nosacījumiem, savās programmās pirmajā daļā norādītajām mērķtiecīgajām darbībām piešķir vismaz 15 % no ESF+ finanšu līdzekļiem, kas tām atvēlēti, ievērojot dalītās pārvaldības principu. Šo piešķirumu ņem vērā, pārbaudot atbilstību minimālajai procentuālajai daļai nacionālajā līmenī, kas noteikta šā panta pirmajā un otrajā daļā.

Īstenojot šādas darbības, dalībvalstis tās galvenokārt attiecina uz ekonomiski neaktīvajiem un ilgstoši bez darba esošajiem jauniešiem un veic mērķtiecīgus informēšanas pasākumus.”;

- (21) regulas priekšlikuma III daļā “Īstenošana, ievērojot tiešās un netiešās pārvaldības principu” virsrakstu “I nodaļa. Īpašie noteikumi, ko piemēro Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai” svītrot;
- (22) regulas priekšlikumā nosaukumu “I iedaļa. Vispārīgie noteikumi” aizstāj ar nosaukumu “I nodaļa. Darbības mērķi”;
- (23) regulas priekšlikumā nosaukumu “II iedaļa. Attiecināmība” aizstāj ar nosaukumu “II nodaļa. Attiecināmība”;
- (24) regulas priekšlikuma II nodaļu un tās 26. līdz 29. pantu svītrot;
- (25) regulas priekšlikumā virsrakstu “III nodaļa. Kopīgie noteikumi, ko piemēro Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai un Veselības sadaļai” svītrot;
- (26) regulas priekšlikuma 30. pantu groza šādi:
 - (a) 30. panta nosaukumu aizstāj ar šādu:
“Trešo valstu dalība”
 - (b) 1. punkta ievadteikumu aizstāj ar šādu:
“Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā var piedalīties šādas asociētās valstis:”;
 - (c) 2. punktu svītrot;
- (27) regulas priekšlikumā pirms 31. panta iekļauj virsrakstu “III nodaļa. Vispārīgie noteikumi”;
- (28) regulas priekšlikuma 31. pantu groza šādi:
 - (a) 1. punktu aizstāj ar šādu:
“1. Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļā finansējums var būt jebkurā Finanšu regulā noteiktajā formā, proti, dotācijas, godalgas, iepirkums un labprātīgi maksājumi starptautiskām organizācijām, kurās Savienība ir locekle vai kuru darbā tā piedalās.”;
 - (b) 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:
“2. Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļu īsteno tieši, kā paredzēts Finanšu regulā, vai netieši ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas [62. panta 1. punkta c) apakšpunktā].”;
 - (c) 4. un 5. punktu svītrot;
- (29) regulas priekšlikuma 32. pantu aizstāj ar šādu:

“32. pants

Darba programma

Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas [110.] pantā. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.”;

- (30) regulas priekšlikuma 33. pantu groza šādi:

(a) 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Tiek noteikti rādītāji, kas ļauj sekot tam, kā sadaļa tiek īstenota, lai sasniegtu 4. pantā izklāstītos konkrētos mērķus un 23. pantā izklāstītos darbības mērķus.”;

(b) 3. punktu svītro;

- (31) regulas priekšlikuma 37. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“2. Komisija īsteno informācijas un saziņas darbības saistībā ar Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļu un to darbībām un rezultātiem. Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai piešķirtie finanšu līdzekļi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes ir saistītas ar 4. un 23. pantā minētajiem mērķiem.”;

- (32) regulas priekšlikuma IV daļā “Noslēguma noteikumi” iekļauj šādu 37.a pantu:

“37.a pants

Pagaidu pasākumi ESF izmantošanai, reaģējot uz ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem

Ja Padome pēc [šīs regulas spēkā stāšanās dienas] ir atzinusi, ka radies kāds nepieredzēts notikums, ko viena vai vairākas dalībvalstis nevar kontrolēt un kas būtiski ietekmē vispārējās valdības finansiālo stāvokli vai izraisa nopietnu eurozonas vai visas Savienības ekonomikas lejupslīdi, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1466/97(*) 5. panta 1. punkta desmitajā daļā, 6. panta 3. punkta ceturtajā daļā, 9. panta 1. punkta desmitajā daļā un 10. panta 3. punkta ceturtajā daļā, vai ka radušies negaidīti nelabvēlīgi ekonomiskie notikumi, kam būtiski negatīvi ietekmē valdības finanses, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1467/97(**) 3. panta 5. punktā un 5. panta 2. punktā, tad Komisija ar īstenošanas lēmumu uz minētajā lēmumā noteikto laikposmu var:

a) atkāpjoties no 4. panta 1. punkta, paplašināt ESF+ atbalsta tvērumu, atļaujot atbalstīt tikai tādus pasākumus, kas nepieciešami, lai reaģētu uz šādiem ārkārtējiem un nepieredzētiem apstākļiem, jo īpaši, lai finansētu saīsināta darba laika shēmas bez prasības tās kombinēt ar aktīviem pasākumiem, un nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, arī tām personām, kuras patlaban neietilpst sociāli un ekonomiski neaizsargāto personu kategorijā;

b) atkāpjoties no 7. panta, samazināt tematiskās koncentrācijas prasības.

(*) Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

(**) Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).”;

- (33) regulas priekšlikuma 38. pantu groza šādi:

(a) 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:

“2. Pilnvaras pieņemti deleģētos aktus, kas minēti 15. panta 6. punktā un 21. panta 5. punktā, Komisijai piešķir uz nenoteiktu laika posmu no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

3. Šīs regulas 15. panta 6. punktā un 21. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Šāds lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;

(b) 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Saskaņā ar 15. panta 6. punktu un 21. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divu mēnešu laikā no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav cēluši iebildumus vai ja pirms minētā laika posma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu necelt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laika posmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

(34) regulas priekšlikuma 42. pantu groza šādi:

(a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

“Pārejas noteikumi, ko piemēro Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai”;

(b) 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

“1. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1296/2013¹³ no 2021. gada 1. janvāra atceļ.

2. Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļai paredzētais finansējums drīkst segt arī tehniskās un administratīvās palīdzības izdevumus, kas var rasties, lai nodrošinātu pāreju no pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar iepriekšējo programmu “Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma”, uz ESF+.”;

(35) regulas priekšlikuma III pielikumu svītrot.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

¹³

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1296/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu (“EaSI”) un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 347, 20.12.2013., 238. lpp.).

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Grozīts priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013

1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (programmu kopums)

Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās

07. sadaļa

07 02. nodaļa — ESF+

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību¹⁴

☐ esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

ESF+ ir galvenais ES instruments, kas paredz ieguldīt cilvēkos un dod būtisku ieguldījumu, lai panāktu sociāli taisnīgāku Eiropu, tādējādi tuvinot to pilsoņiem un ik dienu uzlabojot dzīvi mūsu sabiedrības trūcīgākajām personām. ESF+ veicina sociālekonomisku konvergenci starp dalībvalstīm, kas ir priekšnosacījums tam, lai ES varētu pareizi darboties kā stabila un dzīvotspējīga ekonomikas un politiskā savienība.

Pēc ESF+ regulas pieņemšanas dalībvalstis savus budžeta piešķirumus plānos saskaņā ar norādījumiem, kas saņemti iepriekšējā gadā saistībā ar Eiropas pusgadu. Jaunais plānošanas periods sāksies 2021. gada 1. janvārī, un Komisija ir veikusi pasākumus, lai pēc iespējas paātrinātu Fonda ieviešanu, piemēram, ir atsaukusi prasību paziņot Komisijai izraudzītās vadošās iestādes, tādējādi izvairoties no kavēšanās 2014.—2020. gada laikposmā.

Īstenošana tiešā pārvaldībā sāksies tūlīt pēc programmas stāšanās spēkā.

¹⁴

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

- 1.4.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*). ES pievienoto vērtību iegūst, veicot ieguldījumus politikas jomās un mērķa grupās, kas citādi netiktu veikti, paplašinot esošo darbību tvērumu, atbalstot inovāciju pamatstraumēšanu un uzlabojot dalībvalstu administrāciju spēju. Pietiekami pierādījumi liecina, ka ES politikas virzieni, kuru mērķis ir veicināt sociālo kohēziju un sociālās tiesības, netiktu īstenoti bez ES papildu ieguldījuma. Pateicoties Eiropas Savienības finansējumam, dalībvalstis ir veikušas ieguldījumus politikas jomās, mērķa grupās un reformās tādā veidā, kas nebūtu bijis iespējams tikai ar valstu finansējumu. Lai gan kompetence risināt nodarbinātības un sociālās lietas galvenokārt ir valstu līmenī, ņemot vērā problēmu mērogu un ietekmi, ir pierādījies, ka pasākumi ir rezultatīvāki un efektīvāki, ja ES līmenī tiek atbalstīti dalībvalstu centieni un tiek veicinātas reformas, kas ir izdevīgas atsevišķām valstīm un ES kopumā.

Sagaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*). Problēmas, ar kurām saskaras Eiropas ekonomika un sabiedrība, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātību, izglītību, prasmēm un sociālajiem jautājumiem, prasa turpināt ieguldījumus šajās jomās. Sagaidāms, ka šī iniciatīva palīdzēs īstenot ES politikas virzienus un prioritātes šajās jomās (piemēram, nodarbinātības pamatnostādnes un Eiropas sociālo tiesību pīlārs), veicināt paraugpraksi un sadarbību (uzlabot politikas veidošanas un īstenošanas spējas, atvieglināt starpvalstu sadarbību) un popularizēt ES vērtības (piemēram, vienlīdzību un sociālo taisnīgumu). Sagaidāms, ka ilgtermiņā šī iniciatīva veicinās dalībvalstu sociālekonomisko konvergenci un padarīs Eiropas ekonomiku un sabiedrību noturīgāku.

- 1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pašreizējā un iepriekšējā plānošanas perioda un ar tiem saistīto pētījumu novērtējums apstiprina šajā regulā aplūkoto fondu efektivitāti, lietderību, nozīmību, ES pievienoto vērtību un saskaņotību. Dalībvalstis ir veikušas ieguldījumus politikas jomās, mērķa grupās un reformās tādā veidā, kas nebūtu bijis iespējams tikai ar valstu finansējumu vien. Konkrēti,

- 2000.—2006. gadā un 2007.—2013. gadā veiktajos *ex post* izvērtējumos ESF ieguldījumi tika atzīti par relevantiem, rezultatīviem un efektīviem. Laika gaitā tika uzlabota ESF saskaņošana ar ES politikas virzieniem un prioritātēm saskaņā ar Lisabonas stratēģiju un Stratēģiju gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei “Eiropa 2020”. Tai pašā laikā ESF kā viens no struktūrfondiem veicina Līguma ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķu sasniegšanu, izmantojot finanšu līdzekļu koncentrācijas palielināšanu. Piemēram, no ESF (ar attiecīgo valsts finansējumu) ir finansēti 70 % aktīvo pasākumu 11 dalībvalstīs;
- ar atbalstu konkrētos ES reģionos mītošiem jauniešiem, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu, Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva palielināja jaunatnes nodarbinātības politikas atpazīstamību un veicināja izmaiņas politikas veidošanā vairākās dalībvalstīs, atbalstot Garantijas jauniešiem shēmu izveidi un īstenošanu;
- FEAD vidusposma novērtējuma provizorisks rezultāti, arī atsauksmes no ieinteresētajām personām, norāda, ka pārtikas, materiālās palīdzības un sociālās

iekļaušanas pasākumi, ko tas ir atbalstījis, rada pārmaiņas vistrūcīgākajām personām, tostarp tām, kuras citādi netiktu iekļautas sociālās palīdzības pamatkategorijā vai kurām nepieciešams tūlītējs atbalsts;

- *EaSI* vidusposma novērtējums liecina, ka tās mērķi joprojām ir relevanti, jo īpaši sarežģītos sociālekonomiskajos apstākļos periodā pēc finanšu un ekonomikas krīzes, un ka tā bija efektīva, lai sasniegtu attiecīgās ieinteresētās personas, radītu rezultātus un sasniegtu savus mērķus.

Tomēr novērtējumi un pētījumi sniedz arī pierādījumus par vairākām problēmām, galvenokārt saistībā ar nepieciešamību panākt lielāku saskaņotību un sinerģiju, elastību un politikas pielāgošanu, darbību un orientāciju uz rezultātiem, kā arī vienkāršošanu. Jo sevišķi ir jāvienkāršo līdzekļu īstenošana un — lielākā vai mazākā mērā — līdzekļu izlietojums. Jomas, kurām nepieciešams pievērsties, ir apkopotas ietekmes novērtējumā, kas pievienots tiesību akta priekšlikumam.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Iniciatīvas mērķis ir uzlabot sinerģiju un saskaņotību starp ESF+ un citiem fondiem, kas iegulda cilvēkkapitāla attīstībā.

Gan ERAF, gan ESF+ mērķis konkrēti ir ekonomiskā un sociālā kohēzija. Koordinācija ir nodrošināta ar kopīgiem noteikumiem par dalīto pārvaldību tādās jomās kā plānošana un finanšu pārvaldība. Arī turpmāk būs pieejamas no vairākiem fondiem finansētas programmas, kas dos iespēju izmantot integrētu pieeju plānošanā un īstenošanā. Turklāt kopīgie noteikumi nodrošinās ERAF, ESF+ un ELFLA un EJZF programmu saderību.

ESF+ un Erasmus+ sadarbība, kā arī sadarbība ar Veselības programmu tiks aktīvāk atbalstīta, iekļaujot regulās piemērotus noteikumus, kas sīki izstrādājami darba programmās un programmu rokasgrāmatās.

ESF+ turpinās atbalstīt migrantu ilgtermiņa integrāciju, savukārt *AMIF* segs īstermiņa vajadzības. ESF+ kā galvenais ES instruments ieguldījumam cilvēkkapitālā un prasmēs arī turpmāk sniegs būtisku ieguldījumu cilvēkkapitāla attīstībā pētniecībā un inovācijā sinerģijā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ ierobežots ilgums

- ☒ darbības laiks: 1.1.2021.–31.12.2027.
- ☒ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no 2021. līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no 2021. līdz 2030. gadam.

☐ beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no YYYY. līdz YYYY. gadam, pēc kura turpinās normāla darbība

1.6. Paredzētie pārvaldības veidi¹⁵

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

☒ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☒ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☒ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☒ publisko tiesību subjektiem;
- ☒ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

ESF+ tiks sadalīts divās galvenajās sadaļās — viena dalītā pārvaldībā, kas aptver iepriekšējās ESF, FEAD un Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas programmas, un otra — tiešā un netiešā pārvaldībā, pārgrupējot darbības no iepriekšējās Nodarbinātības un sociālās inovācijas (EaSI) programmas.

Lai īstenotu ESF+, tiks turpinātas pašreizējās aktivitātes ar starptautiskām organizācijām, piemēram, ANO aģentūru, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO) un Starptautisko darba organizāciju (SDO).

Turklāt no jauna paredzētie starpvalstu sadarbības pasākumi varētu tikt īstenoti netiešā pārvaldībā, paļaujoties uz ESF vadošajām iestādēm.

¹⁵

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsaucies uz Finanšu regulu skatīt BudgWeb tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Saskaņā ar dalīto pārvaldību kopējie izlaides rādītāji un kopējie rezultātu rādītāji tiks noteikti programmas līmenī. Datus par kopējiem izlaides rādītājiem un kopējiem rezultātu rādītājiem dalībvalstu iestādes 6 reizes gadā elektroniski nosūtīs Komisijai. To atbilstība tiks pārbaudīta. Tiks pārbaudīts, cik uzticama ir sistēma, ar kuru tiek vākti, reģistrēti un glabāti dati, kuri nepieciešami programmas uzraudzībai, izvērtēšanai, finanšu pārvaldībai un verificēšanai.

Lai nodrošinātu, ka dati tiek vākti produktīvi, efektīvi un savlaicīgi, saskaņā ar tiešo un netiešo pārvaldību darbības rezultātu satvars tiks izstrādāts, pamatojoties uz *EaSI* gūto attiecīgo praksi.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(s)

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

KNR projektā ir paredzēti maksājumi, ko Komisija veiks kā priekšfinansējumu, starpposma maksājumus un maksājumus pēc grāmatojumu noskaidrošanas. Priekšfinansējumu maksā katru gadu, ņemot vērā KNR paredzēto procentuālo daļu. Starpposma maksājumus aprēķina pēc saskaņotās līdzfinansējuma likmes pa prioritātēm, par ko panākta vienošanās darbības programmā. Atšķirībā no pašreizējā plānošanas perioda starpposma maksājumu pieteikumu skaits ik ceturksni ir ierobežots līdz 4 pieteikumiem gadā.

KNR projektā ir paredzēta atšķirīga kārtība starpposma maksājumu atklāšanai atkarībā no tā, vai programma tiek īstenota, balstoties uz faktiskajām izmaksām, ko paziņojusi dalībvalsts, vai uz “vienkāršotu izmaksu iespēju”, vai uz nosacījumu izpildi.

KNR priekšlikuma projekts (dalītā pārvaldība) pamatojas uz sistēmu, kas bija spēkā 2014.—2020. gada plānošanas periodā. Tomēr ir ierosināti daži pasākumi, kuru mērķis ir vienkāršot īstenošanu un samazināt revīzijas slogu dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem. Šie pasākumi ir saistīti ar vadošās iestādes veikto līdzekļu pārvaldību, kas, kā ierosināts, pārvaldības pārbaudēs par pamatu izmanto riska analīzi. Turklāt noteiktos apstākļos vadošā iestāde var nolemt piemērot pastiprinātas kontroles pasākumus saskaņā ar valsts procedūrām bez nepieciešamības saņemt Komisijas atļauju. Turklāt vadošās iestādes izraudzīšanās process ir svītrots, kam tādējādi vajadzētu paātrināt programmu īstenošanu.

KNR priekšlikuma projektā nav paredzēta sertifikācijas iestāde, bet gan grāmatvedības funkcija. Tas tiek pamatots ar to, ka valsts līmenī tas radītu mazāku administratīvo slogu.

Attiecībā uz deklarēto izdevumu revīziju KNR priekšlikumā ir iekļauti konkrēti elementi, kuru mērķis ir izvairīties no vairākkārtējas revīzijas par vienu un to pašu darbību/izdevumiem.

Saskaņā ar KNR projektu starpposma maksājumi tiks apstiprināti Komisijai pēc tam, kad būs veiktas vadības pārbaudes — saņēmēju iesniegto izdevumu pieprasījumu

izlase, bet bieži vien pirms padziļinātas pārvaldības pārbaudes vai pēc tam veiktas revīzijas darbības.

Lai mazinātu risku atlīdzināt neattiecināmos izdevumus sakarā ar iepriekš minēto, priekšlikumos ir paredzēti vairāki pasākumi:

1) Komisijas starpposma maksājumi arī turpmāk nepārsniegs 90 % no dalībvalstīm izmaksājamās summas, jo šajā laikā būs veikta tikai daļa no valsts kontroles pasākumiem. Atlikusī summa tiks izmaksāta pēc ikgadējās grāmatojumu noskaidrošanas, tiklīdz vadošā iestāde un revīzijas iestāde būs iesniegusi revīzijas pierādījumus un pienācīgus apstiprinājumus. Visi Komisijas vai Eiropas Revīzijas palātas konstatētie pārkāpumi pēc apliecināto gada pārskatu iesniegšanas, ko veic vadošā/sertifikācijas iestāde, var nozīmēt to, ka jāveic neto korekcija.

2) Ikgadējā grāmatojumu noskaidrošana un pabeigto finanšu operāciju vai izdevumu ikgadēja apstiprināšana, kas vēl vairāk motivēs valstu un reģionu iestādes laicīgi veikt kvalitātes kontroles, ņemot vērā gada pārskatu apstiprināšanu Komisijai.

Programmas Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa tiks īstenota pēc tiešās un netiešās pārvaldības principa, izmantojot Finanšu regulā noteiktos īstenošanas veidus, galvenokārt dotācijas un iepirkumu. Tiešā pārvaldība ļauj nodibināt tiešus kontaktus ar atbalsta saņēmējiem / līgumslēdzējiem, kuri tieši iesaistīti darbībās, kas kalpo Savienības politikas virzienu īstenošanai. Komisija nodrošina finansēto darbību rezultātu tiešu uzraudzību. Finansēto darbību maksāšanas kārtība tiks pielāgota ar finanšu darījumiem saistītajiem riskiem. Lai nodrošinātu Komisijas kontroļu efektivitāti, lietderību un ekonomiskumu, stratēģija tiks orientēta uz *ex ante* un *ex post* pārbaudžu līdzsvarošanu.

Ex post revīzijas attiecībā uz tiešo un netiešo pārvaldību darījumu izlasei ārējie revidenti veiks uz vietas. Izvēloties šos darījumus, tiks apvienota riska novērtēšana un atlase pēc nejaušības principa.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)

Mazāks kontroles pasākumu skaits var izraisīt kļūdu pieaugumu. Paredzams, ka šo risku mazina atlīdzinājuma maksimālā robeža un ikgadējā grāmatojumu noskaidrošana. Tomēr iespējams, ka korekcijas valstu līmenī būs lielākas, tādējādi radot neapmierinātību dalībvalstu līmenī. Šo neapmierinātību var izskaidrot arī ar to, ka saskaņā ar pašreizējo KNR redakciju vadošajām iestādēm faktiski ir pienākums veikt kontroli, izmantojot uz risku balstītu pieeju, nevis 100 % līmenī, kā tas bija iepriekš. Šī prasība var būt pretrunā arī ar spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem, kas prasa visaptveroši verificēt deklarētās izmaksas (arī attiecībā uz valsts atbilstošo finansējumu). Tas var būt elements, kas nav pietiekami ņemts vērā priekšlikumā.

Līdz ar sertifikācijas iestādes likvidēšanu tiek noņemts vēl viens filtrs radušos izdevumu pārvaldībā un kontrolē. Iepriekšējos divos plānošanas periodos sertifikācijas iestādēm bija liela nozīme neattiecināmo izdevumu novēršanā un papildu finanšu korekciju veikšanā, ja tādas bija vajadzīgas. Pašreizējais KNR priekšlikums nemazina šo risku.

Samazinātā revīzijas darba rezultātā var netikt identificētas atlikušās kļūdas, tādējādi tas var apdraudēt Komisijas īstenoto ticamības nodrošināšanas procesu. Mūsuprāt, šis risks nav mīkstināts, jo īpaši tāpēc, ka samērīgie kontroles pasākumi arī ierobežo

Komisijas pilnvaras attiecībā uz revīziju. Līdz ar to uzskatām, ka likumdevējs šo risku akceptē.

Attiecībā uz budžetu, ko īsteno tiešas un netiešas pārvaldības veidā, īstenošana ir vērsta uz publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanu, vienlaikus ir paredzētas vairākas dotācijas konkrētām darbībām un organizācijām.

Publiskā iepirkuma līgumi galvenokārt tiks slēgti tādās jomās kā pētījumi, datu vākšana, novērtēšanas līgumi, apmācība, informēšanas kampaņas, IT un sakaru pakalpojumi, iekārtu pārvaldība u.c. Līgumslēdzēji galvenokārt ir konsultāciju uzņēmumi un citi privātie uzņēmumi, no kuriem daudzi ir MVU.

Dotācijas galvenokārt tiks piešķirtas atbalsta aktivitātēm nevalstiskajām organizācijām, valsts aģentūrām, universitātēm u. c. Subsidēto projektu un aktivitāšu izpildes periods lielākoties ir no viena līdz trim gadiem.

Galvenie riski ir šādi:

- piešķirto līdzekļu neefektīva vai neekonomiska izmantošana gan attiecībā uz dotācijām (finansējuma piešķiršanas noteikumu sarežģītība, īpaši attiecībā uz maziem uzņēmumiem), gan iepirkumiem (dažreiz ir ierobežots pakalpojumu sniedzēju skaits, kam būtu nepieciešamās īpašās zināšanas, kā rezultātā iespējas salīdzināt cenu piedāvājumus dažās nozarēs ir nepietiekamas);
- reputācijas risks Komisijai, ja tiek konstatēta krāpšana vai noziedzīgas darbības; no trešo personu iekšējām kontroles sistēmām ir gūstamas tikai daļējas garantijas, jo ir diezgan daudz dažādu līgumslēdzēju un atbalsta saņēmēju, kuri katrs strādā ar savu kontroles sistēmu, kam bieži vien ir šaurs tvērums.

Komisija ievieš iekšējas procedūras iepriekš minēto risku novēršanai. Iekšējās procedūras pilnībā atbilst Finanšu regulai, un tajās ietilpst krāpšanas apkarošanas pasākumi un izmaksu un ieguvumu apsvērumi. Šajā satvarā Komisija turpina pētīt iespējas uzlabot pārvaldību un panākt efektivitātes pieaugumu. Kontroles satvara galvenās iezīmes ir šādas.

Kontroles, ko veic pirms projektu īstenošanas un tās laikā

- Komisija izstrādā dotāciju līgumus un pakalpojumu līgumu paraugus. Tajos paredzēti vairāki kontroles noteikumi, piemēram, revīzijas sertifikāti, finanšu garantijas, revīzijas pārbaudes uz vietas, kā arī *OLAF* veiktas inspekcijas. Noteikumi, kas reglamentē izmaksu atbilstību, tiek vienkāršoti, piemēram, izmantojot vienības izmaksas, vienreizējus maksājumus, ieguldījumus, kas nav saistīti ar izmaksām, un citas iespējas, ko piedāvā Finanšu regula. Tas samazinās kontroles izmaksas un galveno uzmanību pievēršīs pārbaudēm un kontrolēm augsta riska jomās.
- Visi darbinieki paraksta labas administratīvās prakses kodeksu. Atlases procedūrā vai dotāciju nolīgumu/līgumu pārvaldībā iesaistītie darbinieki arī paraksta deklarāciju par interešu konflikta neesamību. Darbinieki regulāri tiek apmācīti, un apmaiņai ar paraugpraksi viņi izmanto tīklus.

Projekta tehnisko īstenošanu regulāri pārbauda dokumentāli, pamatojoties uz darbuzņēmēju un labuma guvēju iesniegtajiem tehniskās izpildes ziņojumiem; turklāt katrā atsevišķā gadījumā ieplāno tikšanās ar darbuzņēmējiem/labuma guvējiem un apmeklējumus uz vietas.

Kontroles pasākumi projekta beigās. *Ex post* revīzijas veic, lai uz vietas pārbaudītu izmaksu pieprasījumu atbilstību. Šādas kontroles mērķis ir novērst, atklāt

un izlabot ar finanšu darījumu likumību un pareizību saistītas materiālas kļūdas. Lai palielinātu kontroles ietekmību, revīzijai pakļauto labuma guvēju izraudzīšanās paredz apvienot izraudzīšanos pēc riska principa un paraugu ņemšanu izlases veidā, kā arī revīzijā uz vietas iespējami pievērst uzmanību darbības aspektiem.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Iespēja izmantot grāmatvedības uzskaites funkciju, kas ļautu dalībvalstij ietaupīt ievērojamu daļu no 4 % no pašreizējām izmaksām, kas saistītas ar sertifikāciju, jo samazinās pārvaldības un kontroles sistēmu funkcijas;

-vienkāršotu izmaksu un kopīgu ar izmaksām nesaistītu rīcības plānu izmantošana, kas samazina administratīvās izmaksas un slogu visos līmeņos gan administrācijām, gan saņēmējiem;

-samērīgas (uz risku balstītu) pārvaldības pārbaužu un revīziju kontroles procedūras;

-ikgadēja noslēgšana, kas samazinās kontroles vajadzībām nepieciešamās publisko pārvaldes iestāžu un saņēmēju dokumentu glabāšanas izmaksas.

Tāpēc kopumā gaidāms, ka priekšlikumi ļaus pārdaļīt kontroles izmaksas (kas saglabājas aptuveni 2% apmērā no kopējā pārvaldītā finansējuma), nevis tās palielinās vai samazinās.

Ņemot vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot programmas iepriekšējās sadaļas tiešā pārvaldībā un jaunās programmas galvenās izstrādes iezīmes, programmas īstenošanas riski ir novērtēti kā salīdzinoši stabili. Pateicoties dotāciju un iepirkuma *ex ante* un *ex post* pārbaudēm, kā arī dokumentu pārbaudēm un revīzijām uz vietas, paredzams, ka skaitļos izsakāmais vidējais atlikušo kļūdu īpatsvars arī turpmāk būs zemāks par 2 %.

Tiešas un netiešas pārvaldības gadījumā ierosināto kontroļu gada izmaksas veido aptuveni 3–7 % no darbības izdevumu gada budžeta. To attaisno kontrolējamo darījumu lielais skaits. Tiešām, nodarbinātības un sociālo lietu un veselības jomā tieša pārvaldība ietver vairāku līgumu un dotāciju piešķiršanu darbībām un daudzu darbības dotāciju izmaksu nevalstiskām organizācijām un arodbiedrībām. Ar šīm darbībām saistītais risks attiecas uz (sevišķi) mazāku organizāciju kapacitāti efektīvi kontrolēt izdevumus.

5 gadu laikā kļūdu īpatsvars tiešā pārvaldībā īstenoto dotāciju revīzijās uz vietas bija 1,8 %, ņemot vērā iepirkumu zemo riska līmeni, kas ir mazāks par 1 %. Šo kļūdu līmeni uzskata par pieņemamu, jo tas ir zemāks par būtiskuma sliekšni (2 %).

Ierosinātās programmas izmaiņas neietekmēs veidu, kā apropriācijas pašlaik tiek pārvaldītas. Ir pierādījies, ka pašreizējā kontroles sistēma spēj novērst un/vai atklāt kļūdas un/vai pārkāpumus, kā arī, ja kļūdas vai pārkāpumi ir atklāti, izlabot tos. Tādēļ paredzams, ka vēsturisko kļūdu rādītāju līmenis paliks nemainīgs.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Attiecībā uz darbībām tiešā un dalītā pārvaldībā Komisija veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek aizsargātas Eiropas Savienības finanšu intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādam citām nelikumīgām darbībām, šādā nolūkā veicot efektīvas pārbaudes un, ja ir atklāti pārkāpumi, atgūstot nepareizi samaksātās summas un vajadzības gadījumā piemērojot iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas.

Komisijai vai tās pārstāvjiem un Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, revidēt visus dotāciju saņēmējus, līgumslēdzējus un apakšuzņēmējus, kuri ir saņēmuši Savienības līdzekļus. *OLAF* drīkst veikt pārbaudes uz vietas un inspekcijas attiecībā uz ekonomikas dalībniekiem, uz kuriem tieši vai netieši attiecas šāds finansējums.

Komisija īsteno arī virkni šādu pasākumu:

- lēmumi, nolīgumi un līgumi, kas izriet no programmas īstenošanas, Komisijai, tostarp *OLAF*, kā arī Revīzijas palātai nepārprotami sniedz tiesības veikt revīzijas, pārbaudes uz vietas un inspekcijas;
- uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus/piedāvājumu izvērtēšanas posmā, pamatojoties uz deklarācijām un agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēmu (*EDES*), tiek pārbaudīta pieteikumu iesniedzēju un pretendentu atbilstība publicētajiem izslēgšanas kritērijiem;
- izmaksu attiecināmības noteikumi tiks vienkāršoti saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem;
- visi līgumu pārvaldībā iesaistītie darbinieki, kā arī revidenti un kontrolieri, kuri uz vietas verificē labuma guvēju deklarācijas, tiek regulāri apmācīti ar krāpšanu un pārkāpumiem saistītos jautājumos.

Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts veic darbības saistībā ar Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģiju.

Tiešās pārvaldības gadījumā 2019. gadā tika atjaunināts Krāpšanas un riska novērtējums. Dotāciju piešķiršanas procedūrā ir ietverti vairāki krāpšanas atklāšanas elementi, piemēram, četracu principa plaša izmantošana, piešķiršanas procedūru pareizības un pārredzamības pārbaude, sīki izstrādātas procedūras, kā izvairīties no interešu konfliktiem, pārbaudot, vai pieteikuma iesniedzēji saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1605/2002 nav iekļauti “melnajā sarakstā”, tādu IT rīku kā *EDES* un *ARACHNE* izmantošana un citu brīdinājuma zīmju (krāpšanas rādītāju) meklēšana.

Struktūrfondu dalītās pārvaldības gadījumā var izmantot Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta un Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta izstrādāto konkrētāko kopējo stratēģiju krāpšanas apkarošanai (*JAFS*) 2015.—2020. gadam. Attiecībā uz struktūrfondi Kopīgo noteikumu regulā (KNR 125. panta 4. punkta c) apakšpunkts) ir noteikta īpaša regulatīva prasība attiecībā uz krāpšanas apkarošanu 2014.—2020. gadam. Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts, īstenojot kontroles un revīzijas pienākumus, pārliecinās, ka dalībvalstis ir izveidojušas un efektīvi vada pārvaldības un kontroles sistēmas, kas gādā, lai līdzekļi tiktu efektīvi un pareizi izmantoti ar mērķi nodrošināt izdevumu likumību un pareizību. Dalībvalstīm, izmantojot Pārkāpumu pārvaldības sistēmu, ir pienākums ziņot par problēmām. Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts seko valstu veiktiem krāpšanas apkarošanai pasākumiem un, ja vajadzīgs, nosaka sankcijas par to, ka trūkst lēmumu par finanšu korekcijas lēmumiem attiecībā uz ESF

atbalstu, kas piešķirts attiecīgajai programmai, piemēram, saistībā ar OLAF ziņojumiem un ieteikumiem. Turklāt Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts sniedz norādījumus vadošajām iestādēm, tostarp nodrošina krāpšanas riska novērtēšanas instrumentu. Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts aktīvi izplata dalībvalstīm *ARACHNE* riska novērtēšanas rīku.

Pēc ārēja līgumslēdzēja veikta pētījuma, kas tika pabeigts 2018. gada vidū, tiks pārskatīta *JAFS* un tika atjaunināts EMPL ĢD ieguldījums *CAFS*.

Visbeidzot, horizontāli pasākumi, piemēram, iekšējā apmācība par krāpšanas apkarošanu (brīdinājuma zīmes) un krāpšanas novēršanu, ietver Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta veiktos pasākumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jaunas ierosinātās budžeta izdevumu pozīcijas

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Ieguldījumi cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās		no EBTA valstīm ¹⁶	no kandidātvalstīm ¹⁷	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
2	07 01 01 01 Atbalsta izdevumi Eiropas Sociālajam fondam Plus (ESF+) – dalīta pārvaldība	Nedif.	Nē	Nē	Nē	Nē
2	07 01 01 02 – Atbalsta izdevumi sadaļai “Nodarbinātība un sociālā inovācija”	Nedif.	Jā	Jā	Jā	Nē
2	07 02 01 — ESF+ dalītās pārvaldības sadaļa – darbības izdevumi	Dif.	Nē	Nē	Nē	Nē
2	07 02 02 — ESF+ dalītās pārvaldības sadaļa – darbības tehniskā palīdzība	Dif.	Nē	Nē	Nē	Nē
2	07 02 04 — ESF+ – sadaļa “Nodarbinātība un sociālā inovācija”	Dif.	Jā	Jā	Jā	Nē

¹⁶ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	2	Ieguldījumi cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās
--	----------	--

KOPĀ			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g ada	KOPĀ
07 02 01 — ESF+ dalītās pārvaldības sadaļa — darbības izdevumi	Saistības	1)	Ietverts Kopīgo noteikumu regulas priekšlikumā COM(2018) 375								
	Maksājumi	2)									
07 02 02 — ESF+ dalītās pārvaldības sadaļa — darbības tehniskā palīdzība	Saistības	1)									
	Maksājumi	2)									
07 01 01 01 Atbalsta izdevumi Eiropas Sociālajam fondam Plus (ESF+) – dalīta pārvaldība	Saistības = Mak sājumi	3)									
07 02 04 — ESF+ – sadaļa “Nodarbinātība un sociālā inovācija”	Saistības	1)	99 944	101 993	104 083	106 214	108 389	110 606	112 271		743 500
	Maksājumi	2)	28 093	59 077	76 826	81 534	83 939	85 782	87 369	240 880	743 500

07 01 01 02 – Atbalsta izdevumi sadaļai “Nodarbinātība un sociālā inovācija” ¹⁸	Saistības = Mak sājumi	3)	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500		17 500
KOPĀ apropriācijas — programmas piešķirums	Saistības	=1+3	102 444	104 493	106 583	108 714	110 889	113 106	114 771	0 000	761 000
	Maksājumi	=2+3	30 593	61 577	79 326	84 034	86 439	88 282	89 869	240 880	761 000

Apropriācijas ESF+ dalītās pārvaldības daļai ir sīki izstrādātas Kopīgo noteikumu regulas (KNR) COM(2018) 375 finanšu pārskatā.

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

KOPĀ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. g ada	KOPĀ
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------------------------	-------------

¹⁸ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Cilvēkresursi		91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207		638 448
Citi administratīvie izdevumi		5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073		35 514
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280		673 962

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. g ada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	198 724	200 773	202 863	204 994	207 169	209 386	211 051		1.434,963
	Maksājumi	126 873	157 857	175 606	180 314	182 719	184 562	186 149	240 880	1.434,963

3.2.2. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Attiecībā uz cilvēkresursiem turpmāk norādītie skaitļi balstās uz piešķirumu EMPL ĢD 2018. gadā (SEC(2017) 528), no kura tiek atskaitīts Eiropas Globalizācijas fondam piešķirtais personāls, un uz to attiecas atsevišķs priekšlikums COM (2018) 380.

Attiecībā uz citiem administratīvajiem izdevumiem turpmāk ir parādīts viss vispārējais finansējums, tostarp ar EGF saistītie izdevumi.

Daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	638 448
Citi administratīvie izdevumi	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	35 514
Starpsumma - daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	673 962

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

KOPĀ

Ārpus daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ¹⁹								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	17 500
Starpsumma ārpus daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	17 500

KOPĀ	98 780	98 780	98 780	98 780	98 780	98 780	98 780	691 460
-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

¹⁹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Apropriācijas ESF+ dalītās pārvaldības daļai ir sīki izstrādātas Kopīgo noteikumu regulas (KNR) COM(2018) 375 finanšu pārskatā.

3.2.2.1. Aplēstie vajadzīgie cilvēkresursi

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi.
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
KOPĀ štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	599	599	599	599	599	599	599
Delegācijas	0	0	0	0	0	0	0
Pētniecība	0	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE) – AC, AL, END, INT un JPD²⁰							
7. izdevumu kategorija							
EMPL ĢD							
Finansē no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē	71	71	71	71	71	71
	- delegācijās	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Finansē no programmas piešķiruma ²¹	- galvenajā mītnē						
	- delegācijās	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Citi (norādīt)		n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
KOPĀ — ārštata darbinieki (izsakot ar FTE)		71	71	71	71	71	71
PAVISAM KOPĀ		670	670	670	670	670	670

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Programmas pārvaldība, finanses un revīzija
Ārštata darbinieki	Programmas pārvaldība, finanses un revīzija

²⁰ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

²¹ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☒ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☐ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
EEZ/EBTA	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kandidātvalstis	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Trešās valstis	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
- ☐ pašu resursus
- ☐ citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ²²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
.....pants							

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[...]

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[...]

²²

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.